

Stichting De Nederlandse Zendingsraad
Jaarrekening 2023

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Over de Nederlandse Zendingsraad	4
Verslag 2023	6
Balans per 31 december 2023	10
Staat van baten en lasten over 2023.....	12
Kasstroomoverzicht	13
Toelichting algemeen.....	14
Toelichting op de balans.....	15
Toelichting op de staat van baten en lasten	18
Overige gegevens.....	21
Bijlage 1:	Relevante gebeurtenissen na balansdatum
Bijlage 2:	Begroting 2024
Bijlage 3:	Specificatie beleggingen

Stichting De Nederlandse Zendingsraad

Joseph Haydnlaan 2a
3533 AE UTRECHT
T: 0343 745 245
E: nzr@zendingsraad.nl
I: www.zendingsraad.nl
KvK 41200998
RSIN 2963553

Inleiding

Tafels in een cirkel, kleine groepjes mensen erom heen die diep in gesprek zijn. Even later zit iedereen weer in een cirkel en wordt er aandachtig geluisterd naar twee theologen uit Kenya. Zij vertellen (via het scherm) hoe zij in hun eigen context het Bijbelverhaal lezen van de vrouw die 38 jaar lang ziek was en Jezus' kleeft aanraakte. Deze bijdrage leidt tot een nieuw gesprek. Een ander perspectief zet ons op scherp, bevraagt ons. Dit rondetafel-gesprek, georganiseerd door de NZR, is een moment waarop de ontmoeting tussen mensen vanuit de kerken en zendingsorganisaties in Nederland plaatsvindt. Samen met mensen uit andere werelddelen in gesprek zijn. Samen reflecteren. Dit is een moment waarop juist vanuit deze gezamenlijkheid, die soms pijnlijk en vreemd overkomt, wijsheid gevonden wordt. Dit is een moment waarop we met elkaar uitgedaagd worden na te denken over onze eigen missionaire relaties en praktijken in een ongelijke wereld. Een uitdaging die ook prikkelt om visie en beleidsvorming te heroverwegen en praktijken te vernieuwen.

2023 was het tweede jaar waarin bestuur en directeur invulling hebben gegeven aan de implementatie van het beleidsplan 2022-2025. In dit beleidsplan streven we samengevat het volgende doel naar: het bevorderen van een relevante en verdiepte missionaire praktijk in de Nederlandse kerken en de missionaire organisaties. Deze missionaire praktijk is context-gerelateerd; we bezien de kerken en missionaire organisaties in relatie tot de wereld en de kerk wereldwijd.

Dit verslag beoogt u inzicht te geven in de inhoudelijke en financiële uitwerking van het beleidsplan in 2023. We schetsen zowel de hoogtepunten als de uitdagingen die we daarbij hebben ervaren. Het bestuur van de Nederlandse Zendingsraad (NZR) heeft deze jaarrekening vastgesteld op 18 april 2024, na het inwinnen van advies van de Commissie voor Financiën en Administratie (CFA) en na consultatie van de Raad.

In 2023 bedroeg het lager dan verwachte exploitatietekort bijna € 38.000. Dit bedrag werd onttrokken aan de Bestemmingsreserve Financiering Besteding Doelstelling.

Het in het verslagjaar behaalde exploitatietekort is aanmerkelijk lager dan voorzien. In de begroting gingen we uit van een negatief resultaat van ruim € 215.000. De post Rente en beleggingen kwam belangrijk (ca. € 147.000) hoger uit dan begroot, terwijl de lasten ongeveer € 30.000 onder de begroting uitkwamen. Vooral Reizen, publiciteits- en programmakosten bleven achter op de begroting. Voor een verdere toelichting op de financiële positie van de NZR, zie het Financiële Verslag (vanaf pagina 9).

Doelstelling

De Nederlandse Zendingsraad (NZR) is een netwerk waarin kerken en zendingsorganisaties vanuit de breedte en diversiteit van christelijk Nederland, elkaar ontmoeten, bevragen en uitdagen. Verbonden door het evangelie van Jezus Christus zijn de aangesloten kerken en zendingsorganisaties in een voortdurende dialoog met de wereld.

De NZR bevordert de uitwisseling van vragen, expertise, en ervaringsverhalen ter inspiratie en ondersteuning van de aangesloten kerken en organisaties. Deze uitwisseling biedt kansen voor mogelijke samenwerking. De NZR signaleert en communiceert ontwikkelingen op het terrein van missiologisch onderzoek en missionaire praktijken. De NZR treedt ook op als een initiërende partner.

De NZR voedt de missionaire praktijk van de aangesloten kerken en organisaties én verbindt zich met urgente samenlevingsvragen met het oog op participatie in de Missio Dei in Nederland, Europa en wereldwijd.

Verbinden als werkwijze

De doelstellingen van de NZR komen samen in het werkwoord *verbinden*. Het netwerk heeft een verbindende rol met het oog op uitwisseling, het zoeken van wijsheid en passende praktijken in missionaire relaties en zending. Voor het invulling geven aan deze verbindende rol zijn drie werkwoorden van cruciaal belang: *signaleren, reflecteren en communiceren*.

Signaleren

Als netwerk stellen we onszelf de volgende vragen:

- Wat zijn de gaven en opgaven (vragen) in kerk en maatschappij? Welke rol spelen deze gaven en vragen in Nederland, Europa, en wereldwijd? Hoe analyseren we de context? Hoe willen we ons als kerken en organisaties daartoe verhouden?
- Welke missionaire vragen leven in het bredere netwerk? Welke leerervaringen kunnen gedeeld worden? Wat zijn de 'best-practices' op dit gebied?
- Welke informatie, trends en inzichten vanuit de wereldwijde kerk kunnen bijdragen aan de wijze waarop de kerken in Nederland hun missie vormgeven?

Vanuit bovenstaande vragen, participatie in verschillende netwerken én in samenspraak met de leden van de Raad, kiest de NZR-onderwerpen voor gesprek en reflectie en geeft vervolgens vorm aan de communicatie over deze onderwerpen. De NZR participeert in netwerken binnen Nederland (RvK, Missie NL) en daarbuiten (bijvoorbeeld WCC, CWM, Lausanne, EMA, Faith2Share, Global Connections, CEVAA).

Reflecteren

Signaleren leidt tot reflecteren. Reflectie vindt plaats in ontmoetingen en gesprekken binnen de NZR, maar ook in theologisch onderzoek en onderwijs. De NZR kan zelf onderzoek initiëren, of daarvoor samenwerken met missiologische onderzoeksinstituten.

Communiceren

De NZR besteedt veel aandacht aan communicatie. De uitkomsten van signaleren en reflecteren vragen om communicatie: het delen van inzichten. De NZR past verschillende communicatievormen toe, waaronder het doen verschijnen van academische artikelen en publicaties, het organiseren van symposia en conferenties, het beleggen van inspiratie- en uitwisselingsbijeenkomsten en het participeren in (culturele) evenementen. Het internet speelt een belangrijke rol als platform voor de uitwisseling van informatie over evenementen, en van visie, praktijken, vragen en issues.

De werkwoorden signaleren, reflecteren en communiceren verhouden zich dynamisch tot elkaar. Zij overlappen elkaar regelmatig in de praktijk. De NZR vraagt alle leden om actief bij te dragen aan de realisatie van deze drie werkwoord-velden. Alleen vanuit een gezamenlijke participatie ontdekken we de breedte van het missionaire veld en dragen we daar ook aan bij.

Structuur van de zendingsraad

De Nederlandse Zendingsraad is een stichting, opgericht in 1929. De raad bestaat uit vertegenwoordigers vanuit 19 participanten, aangesloten kerken en missionaire organisaties. Enkele organisaties zijn als waarnemer met de NZR verbonden en twee organisaties leveren een bijdrage als adviserende instanties. De formele vergadering van de raadsleden vindt ten minste tweemaal per jaar (digitaal) plaats. De raad adviseert het bestuur over beleidsplannen, werkplannen, begroting en jaarrekening.

Het bestuur van de zendingsraad bestaat uit minimaal vijf en maximaal zeven personen. Conform de statuten (voor het laatst gewijzigd in 2016) behartigt het bestuur de belangen van de Zendingsraad, is het bevoegd alle daden van beheer en beschikking te verrichten en begeleidt het de directeur in de uitvoering van het vastgestelde beleid.

Per 31 december 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

- Dhr. Willem van 't Spijker (voorzitter)
- Dhr. Ane Mulder (vice-voorzitter)
- Mw. Praxedis Bouwman (secretaris)
- Dhr. Eduard Kas (penningmeester)
- Mw. Iris Bruijn
- Dhr. Raffic Osman
- Dhr. Marijn Vermet

De zendingsraad beschikt over een kleine staf, die wordt aangestuurd door een directeur. Ultimo december 2023 bedroeg de structurele arbeidsformatie 1,8 fte (3 medewerkers).

Naast medewerkers met een vast dienstverband schakelt de NZR flexibele oproepkrachten in om de uitvoering van het werk te kunnen realiseren. Het bestuur wordt in de uitoefening van zijn taken ondersteund door de Commissie Financiën en Administratie (CFA). De commissie wordt voorafgaand aan de vaststelling van de begroting en de jaarrekening door het bestuur geconsulteerd en adviseert het bestuur ook over het financiële beleid in algemene zin.

Aangesloten Kerken & Organisaties 2023

- Protestantse Kerk in Nederland / Kerk in Actie
- Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente
- Gereformeerde Zendingbond
- Christelijke Gereformeerde Kerken, deputaten zending
- Christelijke Gereformeerde Kerken, deputaten evangelisatie
- Doopsgezinde Zending
- Stichting voor Zending en Diaconaat van de Vrije Evangelische Gemeenten
- Operatie Mobilisatie
- Wycliffe Bijbelvertalers Nederland
- De Verre Naasten
- IZB, vereniging voor zending in Nederland
- 3 x M
- Stichting OMF Nederland
- Nederlands Luthers Genootschap
- Nederlands Gereformeerde Kerken
- Geloof en Samenleving, Remonstrantse instelling voor diakonaat, zending en ontwikkelingssamenwerking
- Sint Paulus Missie en Diaconaat
- Verenigde Pinkster- en Evangeliegemeenten Zending

Inhoudelijk verslag 2023

In de Nederlandse kerk en samenleving was de afschaffing van de trans-Atlantische slavernij een belangrijk jaarthema. De herdenking riep op tot zelfreflectie met het oog op de rol van kerk, en dus ook zending, in de slavernijpraktijk, alsook de daaropvolgende koloniale praktijk. Een vraag die daaruit voortvloeit is hoe die geschiedenis nog steeds doorwerkt in de huidige relaties met de wereldwijde partners. Hoe evalueren we deze geschiedenis? Hoe vormt deze geschiedenis de onbewuste beelden die we hebben van onszelf en van de ander? Verschillende kerken hebben schuld beleden en excuses gevraagd. Maar is dat genoeg? Wat betekent dat voor de relaties in zending van vandaag en met het oog op morgen?

Om onszelf uit te dagen hier verder over na te denken hebben we als jaarthema gekozen: **In Christus vrij – Verbonden met elkaar**. Een leidende Bijbeltekst hierbij was 1 Korintiërs 9:19: 'Vrij als ik ben ten opzichte van iedereen, ben ik de slaaf van iedereen geworden om zoveel mogelijk mensen te winnen.' In verschillende bijeenkomsten hebben we, met onze netwerkleden, nagedacht over wat vrijheid in Christus eigenlijk is en waartoe we vrij zijn. We stelden de vraag hoe het verbonden zijn met God zich verhoudt tot de verbinding met elkaar, met de erfenis van het verleden en met het oog op Gods toekomst.

Aan de hand van de drie NZR-werkwoorden – signaleren, reflecteren en communiceren – geven we in de volgende paragrafen een overzicht over de uitwerking en realisatie van het NZR-beleid en jaarthema in het afgelopen jaar.

Signaleren

De signaleringsfunctie kreeg vooral vorm via de contacten en gesprekken die de NZR-medewerkers hadden met de netwerkleden en gelieerde netwerken, zoals Missie Nederland, de Raad van Kerken, de Wereldraad van Kerken, de World Evangelical Alliance en de Lausanne beweging.

Binnen deze signaleringsfunctie past ook de benoeming van de NZR-directeur als lid van de *Commission on World Mission and Evangelism* (CWME), binnen de Wereldraad van Kerken. Deze commissie werkt in de huidige samenstelling tot aan de volgende Algemene vergadering van de Wereldraad van Kerken, welke waarschijnlijk gehouden wordt in 2030.

Reflecteren

Activiteiten zoals een symposium en twee ronde-tafel-gesprekken leidden tot verdiepende gesprekken en nieuwe inzichten. Vanuit deze activiteiten komen er echter ook weer nieuwe vragen. Er is gereflecteerd op thema's als vrijheid en verbondenheid in een wereld van ongelijkheid, de plaats en rol van geld in de missionaire relaties en de vragen die veiligheid, onveiligheid en member care oproepen. Centraal in de gesprekken stonden de visie, het beleid en de missionaire praktijk van leden van het NZR-netwerk in hun relatie met wereldwijde partners. De bijdragen van sprekers uit Kenya, Ghana, Maleisië, India en Pakistan hebben ons zeker geholpen in onze gezamenlijke reflectie.

Om aan reflectieve gesprekken meer diepte en kader te geven is het NZR-bestuur weer het gesprek aangegaan met de Theologische Universiteit Utrecht (TUU). Hieruit is een samenwerkingsovereenkomst gekomen waarbij de NZR en de TUU gezamenlijk zorgdragen voor missiologisch onderzoek en onderwijs. Dit is uitgewerkt in een 0,4 fte aanstelling van de NZR-directeur. Deze aanstelling wordt in 2024 gerealiseerd. Het onderzoek wordt uitgevoerd in samenwerking met de NZR-leden, op basis van de vragen en behoeften van het netwerk en de onderzoeksagenda van de TUU.

In samenwerking met de Universiteit Utrecht, faculteit Geesteswetenschappen is gewerkt aan een onderwijsmodule: *Community Engaged Learning*, waarin studenten worden uitgedaagd onderzoek te verrichten in samenwerking met een sociale partner. De sociale partner betreft drie NZR-leden. De onderzoeksvraag staat in relatie tot communicatie in zending en de onderliggende beelden en 'narratieven' (verhalen) - in het verleden en heden, met het oog op het ontwikkelen van rechtvaardige praktijken. Dit onderwijs/onderzoek zal in 2024 worden uitgevoerd.

Communiceren

Binnen het netwerk heeft de website een belangrijke functie. De uitkomsten van de verschillende activiteiten en reflecties worden hierop gepubliceerd. Ook nieuws vanuit het netwerk wordt gedeeld, evenals nieuws dat relevant is voor het NZR-netwerk vanuit de wereldwijde kerken en missionaire netwerken. Ook de tweemaandelijks nieuwsbrief vormt een belangrijk medium. Veel aandacht is besteed aan de voortgaande vernieuwing van de website en nieuwsbrief.

Om voortgaande reflectie te faciliteren is een kennisbank gerealiseerd op de website. Tevens is gewerkt aan het digitaliseren en via de website beschikbaar maken van de tijdschriften *Wereld en Zending* en *TussenRuimte*.

De uitkomsten van het NZR-netwerk willen we graag breder delen via de publicatie van artikelen voor derden. In het verslagjaar betreft dit de artikelen geschreven voor publicatie en/of gepubliceerd voor het tijdschrift *Ouderlingen Blad*, het jaarboek van de Evangelische Mission Weltweit, het missionaire handboek *Betrokken in Gods Missie, Handboek voor de Missiologie*, alsook blogs op de website en in de nieuwsbrief.

Het tijdschrift *TussenRuimte* is niet gepubliceerd in het verslagjaar. De bedoeling was dat er voor het eerst vier nummers digitaal zouden worden gepubliceerd. Dat is helaas niet gelukt. Voor twee nummers liggen er artikelen klaar en in 2024 zal er in digitale vorm een nieuwe impuls aan het tijdschrift worden gegeven.

Verbinden

Al deze activiteiten en ontmoetingen leidden tot een verdere verdieping en versteviging van de relaties binnen het netwerk. De activiteiten leidden ook tot een nieuwe motivatie tot verdere participatie.

Organisatieverslag 2023

Binnen de organisatie van de NZR is het een uitdagend jaar geweest.

Allereerst hebben we afscheid genomen van de vorige directeur, Dr. Gert Noort. Daarnaast hebben we te maken gehad met een herintegratie van één van de medewerkers (0,8 fte) en tenslotte hebben we alsnog afscheid genomen van deze medewerker.

Dit heeft geleid tot een hernieuwde reflectie met betrekking tot de formatie vanaf 2024, voor een betere verankering van de drie werkwijzen van de NZR en een verbreding van het draagvlak van de diverse taken binnen het personeelsbestand en het aantal beschikbare fte.

Ook in het bestuur is er een wisseling van de wacht geweest. Vanaf de maand oktober is er een nieuwe penningmeester aangetreden.

Binnen de NZR was er nog geen officiële klachtenprocedure vastgesteld. We hebben gewerkt aan deze procedure en gezocht naar vertrouwenspersonen, in samenwerking met de NZR-leden. Dit proces biedt goede openingen voor een gezamenlijke voortgaande reflectie op integriteitsbeleid binnen missionaire relaties die nationale grenzen - en de daaraan verbonden culturen - overschrijden.

Jaarrekening 2023

Inleiding

Het bestuur van de NZR heeft deze jaarrekening vastgesteld op 18 april 2024. Dit na inwinning van advies van de Commissie Financiën en Administratie (CFA) en na consultatie van de Raad.

Beleggingsbeleid

De financiële reserves van de NZR hebben als doel de werkzaamheden van de NZR mede mogelijk te maken. De werkzaamheden worden daarnaast deels gefinancierd vanuit de bijdragen van participanten (NZR-leden). Het participatenaandeel is de laatste jaren gestaag gedaald tot een niveau van 11,9% van de begrote lasten en 13,0 % van de werkelijke lasten in 2023.

De effectenportefeuille heeft een neutraal beleggingsprofiel. In langjarig perspectief is het nog steeds aantrekkelijker om het vermogen in effecten te beleggen in plaats van aan te houden op spaarrekeningen. Het in 2023 behaalde beleggingsresultaat ondersteunt het beleggingsbeleid waarover we in het vorig verslagjaar het volgende schreven: 'Ondanks het resultaat in 2022, houdt het bestuur vooralsnog vast aan het beleggingsbeleid, dat ervan uitgaat dat het rendement van een goed gespreide effectenportefeuille op de lange duur hoger is dan dat van sparen.'

De beleggingen worden beheerd door de ING-bank op basis van een overeenkomst voor vermogensbeheer. In deze overeenkomst zijn diverse uitgangspunten voor het beleggingsbeleid vastgelegd, waaronder het risicoprofiel en het duurzame en ethische karakter van de beleggingen. Mede door middel van een periodiek overleg met de ING ziet de NZR toe op handhaving van de gestelde voorwaarden. Dit overleg vindt normaliter eens per jaar plaats. In voorkomende situaties vindt frequenter overleg plaats.

De toekomst van de NZR

De werkzaamheden van de NZR zijn jarenlang bekostigd vanuit de rendementen op het belegde vermogen en door stelselmatig in te teren op dit vermogen. Vanuit het verleden waren er goede redenen om, voor het realiseren van de doelstellingen van de stichting, het vermogen conform de statuten aan te spreken. Statutair is namelijk vastgelegd dat de NZR geen groter vermogen in stand zal houden dan redelijk is.

Dit financiële beleid heeft er echter wel in geresulteerd dat de financiële bijdragen van de participanten niet met de inflatie zijn meegegroeid. Daarmee wordt een steeds kleiner deel van de exploitatielasten vanuit participantenbijdragen gefinancierd (2023: 13%).

Gezien de omvang van het vermogen is op korte termijn (beleidsplan 2022-2025) de continuïteit van de organisatie in huidige vorm nog niet in het geding. Het bestuur realiseert zich dat deze situatie, gezien de eindigheid van het vermogen, op korte termijn tot bezinning noopt. Tijdige keuzes worden noodzakelijk geacht, met name gelet op de continuïteit vanaf 2025.

In 2023 is de discussie gestart inzake de financiële continuïteit van de NZR, in samenhang met de verdere visieontwikkeling over de toekomst van de NZR. In het lopende jaar zal een commissie Financiële Duurzaamheid in het leven worden geroepen, samengesteld uit afgevaardigden vanuit NZR-leden en enkele bestuursleden. De commissie krijgt de opdracht mee te onderzoeken hoe de financiële duurzaamheid van de NZR (beter) kan worden geborgd.

Het belang van de commissieopdracht kan gemakkelijk worden geïllustreerd. Het gerapporteerde resultaat zou circa € 150.000 negatief geweest zijn, wanneer het behaalde rendement niet op het uitzonderlijk hoge niveau van 13% zou hebben gelegen, maar op een representatiever niveau van 5%. Zouden daarnaast de exploitatielasten op het begrote niveau hebben gelegen, dan zou de NZR over het verslagjaar een negatief resultaat van circa € 180.000 hebben behaald. Met jaarlijkse tekorten van € 180.000 komt het einde van de financiële horizon van de NZR snel in zicht, nog afgezien van de verwachte jaarlijkse inflatie waardoor de lasten door de jaren heen verder zullen stijgen.

Resultaat 2023 en financiële positie

Het in 2023 behaalde resultaat van bijna € 38.000 negatief kan als een bijzonder resultaat worden aangemerkt vanwege een bovengemiddeld beleggingsresultaat en lasten die vanwege incidentele oorzaken lager uitkwamen dan begroot. Bezinning op de continuïteit blijft dan ook geboden.

Resultaatbestemming

Het negatieve resultaat van 2023 wordt ten laste gebracht van de bestemmingsreserve Financiële Besteding Doelstelling.

Aanpassing continuïteitsreserve

Tot nu toe is bij de calculatie van de continuïteitsreserve uitgegaan van financiering van het benodigde werkkapitaal en de mogelijk financiering bij het plotseling wegvallen van de participantenbijdragen. Uitgangspunt was dat het overige aanwezige vermogen voldoende zou zijn om bij mogelijke noodzakelijk afbouw aan alle verplichtingen te kunnen voldoen. Dit betreft vooral verplichtingen aan personeel conform de Arbeidsvoorwaardenregeling van de Protestantse Kerk, welke door de NZR wordt gevolgd. Nu echter duidelijk is dat het genoemde uitgangspunt binnen enkele jaren niet meer overeenkomt met de feitelijke situatie, wil het bestuur zich herbezinnen op de hoogte van de continuïteitsreserve. Het lag in de bedoeling om daartoe in 2023 een besluit te nemen. Vanwege het vertrek van de vorige penningmeester zijn de voorbereidingen op dit besluit vertraagd, zodat deze herbezinning is verschoven naar het voorjaar van 2024.

Utrecht, 18 april 2024

W. van 't Spijker, voorzitter

E. Kas, penningmeester

Balans per 31 december*(na verdeling saldo boekjaar)*

A c t i v a	2023		2022	
	€	€	€	€
Materiële vaste activa				
Kantoorinventaris		854		1.230
Financiële vaste activa				
Beleggingen in effecten	1.429.189		1.517.652	
Deelname Oikocredit	2.223		2.231	
Beleggersrekening	<u>11.478</u>		<u>107.055</u>	
		1.442.890		1.626.938
Vorderingen				
Participanten en debiteuren			1.100	
Vooruit betaalde en nog te vorderen posten	<u>6.374</u>		<u>8.544</u>	
		6.374		9.644
Liquide middelen				
Spaartegoeden / deposito's	140.737		10.000	
Betaalrekening / contant	<u>6.063</u>		<u>7.710</u>	
		146.800		17.710
TOTAAL ACTIVA		<u>1.596.918</u>		<u>1.655.522</u>

P a s s i v a	2023		2022	
	€	€	€	€
Reserves en fondsen				
Continuïteitsreserve	190.000		190.000	
Bestemmingsreserves	<u>1.368.883</u>		<u>1.406.798</u>	
		1.558.883		1.596.798
Kortlopende schulden				
Belastingen & premies sociale verzekeringen	8.041		12.792	
Crediteuren	20.307		31.846	
Vooruit ontvangen en nog te betalen posten	<u>9.687</u>		<u>14.086</u>	
		38.035		58.724
 TOTAAL PASSIVA				
		<u><u>1.596.918</u></u>		<u><u>1.655.522</u></u>

Staat van baten en lasten

Baten	2023 werkelijk €	2023 begroting €	2022 werkelijk €
Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties	33.300	34.000	35.300
	<u>33.300</u>	<u>34.000</u>	<u>35.300</u>
Overige baten			
Doorberekende kosten en vergoedingen	65	500	303
Rente en resultaat beleggingen	182.230	35.000	-261.123
	<u>182.295</u>	<u>35.500</u>	<u>-260.820</u>
Overige incidentele baten	965		553
	<u>965</u>		<u>553</u>
Som der baten	<u>216.560</u>	<u>69.500</u>	<u>-224.967</u>
Lasten			
Personeelskosten	195.825	201.000	192.269
Huisvestingskosten	7.428	7.500	6.850
Bureau- en algemene kosten	29.697	25.000	23.592
Reizen, publiciteits- en programmakosten	15.285	45.000	52.179
Beleggingskosten	6.241	6.500	6.467
	<u>254.476</u>	<u>285.000</u>	<u>281.357</u>
Som der lasten	<u>254.476</u>	<u>285.000</u>	<u>281.357</u>
Saldo van baten en lasten	<u>-37.916</u>	<u>-215.500</u>	<u>-506.324</u>
Resultaatverdeling			
Continuïteitsreserve		-	
Bestemmingsreserves			
Reserve Bijzondere Leerstoel	-585		-149.415
Reserve financiering besteding doelstelling	-37.330	-215.500	-356.909
	<u>-37.916</u>	<u>-215.500</u>	<u>-506.324</u>

Kasstroomoverzicht

	2023	2022
<i>bedragen x € 1.000</i>	€	€
Kasstroom uit activiteiten		
Totaal baten	216	-225
Totaal lasten	-254	-281
Exploitatieresultaat	-38	-506
Afschrijvingen	1	1
Cash flow	-37	-505
<i>Mutaties in:</i>		
Overige vorderingen en activa	1	-
Kortlopende schulden	-18	14
	-17	14
A Totaal kasstroom uit activiteiten	-54	-491
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen in materiële vaste activa	-3	
Mutaties financiële vaste activa	186	269
B Totaal kasstroom uit investeringen	183	269
Kasstroom uit financieringen		
Mutaties langlopende schulden	-	-
C Totaal kasstroom uit financieringen	-	-
Totale kasstroom (A + B + C)	129	-222
Saldo liquide middelen begin	18	240
Totale kasstroom	129	-222
Saldo liquide middelen eind	147	18

Toelichting algemeen

Waarderingsgrondslagen

De jaarrekening is volgens het continuïteitsbeginsel en in lijn met richtlijn RJ640 opgesteld.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op aanschaffingswaarde, onder aftrek van hierover berekende afschrijvingen.

Financiële vaste activa

Ter beurze genoteerde effecten zijn gewaardeerd op beurswaarde ultimo het boekjaar.

Niet ter beurze genoteerde effecten zijn gewaardeerd op nominale waarde, eventueel onder aftrek van een voorziening indien incurant.

De gerealiseerde resultaten zijn in de staat van baten en lasten opgenomen.

Overige activa en passiva

De overige activa en passiva zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders is vermeld.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen, ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Grondslag voor de continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor risico's die NZR loopt met betrekking tot de continuïteit. De continuïteitsreserve is onderbouwd met een risico-evaluatie.

Grondslag voor de bestemmingsreserve

De NZR kampt met structurele exploitatietekorten. Voor de financiering daarvan is een Reserve financiering besteding doelstelling gevormd.

Grondslagen voor de bepaling van de baten en lasten

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans

Materiële vaste activa	Kantoorinventaris	
	€	€
Aanschaffingswaarde per 1 januari 2023	28.745	
Aanschaffingen 2023	<u>1.138</u>	
Aanschaffingswaarde per 31 december 2023		29.883
Afschrijvingen tot en met 2022	-27.515	
Afschrijvingen 2023	<u>-1.514</u>	
Afschrijvingen tot en met 2023		-29.029
Boekwaarde per 31 december 2023		<u><u>854</u></u>

De materiële vaste activa betreffen computer- en randapparatuur die op het kantoor in gebruik zijn. De afschrijvingstermijn is 36 maanden.

Financiële vaste activa

Beleggingen

De effectenportefeuille wordt beheerd door ING Vermogensbeheer. De daartoe gesloten beheersovereenkomst verplicht tot het beheren van een duurzame portefeuille met een neutraal beleggingsprofiel. Daarnaast wordt in principe een voldoende grote kaspositie aangehouden. De beleggingen bestaan per balansdatum uitsluitend uit ING Select Fund - Duurzaam Neutraal. Beleggingsbeheerkosten zijn contractueel vastgelegd.

Deelname Oikocredit

11,11336 participaties in het Oikocredit Nederland Fonds met een nominale waarde van € 2.223.

Vorderingen

Vooruit betaalde en nog te vorderen posten	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Vooruitbetaalde posten	1.172	1.293
Dividendbelasting	2.018	1.368
Personeelsleningen	2.250	
Borgsom huur kantoorruimte	738	738
Overige	196	415
Participantenbijdrage		1.100
Uitkering verzekering		4.730
	<u>6.374</u>	<u>9.644</u>

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
ING private bankspaarrekening	140.737	10.000
Spaarrekeningen	140.737	10.000
Buitenlandse valuta		73
ING bank	6.063	7.637
Betaalrekeningen	6.063	7.710
	146.800	17.710

Alle geldmiddelen staan ter vrije beschikking.

Reserves en fondsen (na verdeling saldo boekjaar)	01-01-2023	verdeling resultaat	31-12-2023
	€	€	€
<u>Continuïteitsreserve</u>			
Organisatie	190.000		190.000
<u>Bestemmingsreserves</u>			
Reserve Bijzondere Leerstoel	585	-585	
Reserve Financiering Besteding Doelstelling	1.406.213	-37.330	1.368.883
	1.406.798	-37.915	1.368.883
Totaal	1.596.798	-37.915	1.558.883

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor risico's die NZR loopt met betrekking tot de continuïteit. De omvang van de continuïteitsreserve bedraagt € 190.000. Deze reserve dient ter dekking van financiële risico's, verbonden aan de inkomsten en uitgaven van de NZR. Daarnaast financiert deze reserve het werkkapitaal en de bezittingen van de organisatie (zie echter het gestelde over de continuïteitsreserve in het jaarverslag, p. 6)

Bestemmingsreserves

Voor de medefinanciering van de werkzaamheden van de NZR is indertijd een Reserve Financiering Besteding Doelstelling gevormd.

Verdeling van het saldo van baten en lasten (tekort € 37.915)

Het tekort over het boekjaar wordt aan de reserve Financiering besteding doelstelling onttrokken.

Vooruit ontvangen en nog te betalen posten	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
Personeelskosten	4.285	8.900
Accountantskosten	3.400	3.100
Administratiekosten	500	500
Bank- en beleggingskosten	1.502	1.586
	<u>9.687</u>	<u>14.086</u>

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

Huurovereenkomst

Met het PKN in Utrecht is een overeenkomst gesloten voor de huur van kantoorruimte, gelegen aan Joseph Haydnlaan 2a te Utrecht. Deze overeenkomst heeft een looptijd tot 1 april 2025. De huursom en servicekosten bedragen per 1 januari 2024 € 7.821 per jaar.

Toelichting op de staat van baten en lasten

Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties	Realisatie	Realisatie
	2023	2022
	€	€
Deelnemersbijdragen		
PKN / Kerk in Actie	10.000	10.000
Zendingsgenootschap der Evangelische Broedergemeente	3.000	4.000
Gereformeerde Zendingbond	4.300	4.300
Christelijke Gereformeerde Kerk, zending	2.100	2.100
Christelijke Gereformeerde Kerk, deputaten	900	900
Doopsgezinde Zendingraad	2.100	2.100
Stichting voor Zending en Diaconaat van de Vrije Evangelische Gemeenten	1.300	1.300
Operatie Mobilisatie	1.100	1.100
Wycliffe Bijbelvertalers Nederland	1.000	1.000
De Verre Naasten	1.000	1.000
IZB, vereniging voor zending in Nederland	1.000	1.000
3 x M	1.000	1.000
Stichting OMF Nederland	1.000	1.000
Nederlands Luthers Genootschap	1.000	1.000
Nederlands Gereformeerde Kerken	1.000	1.000
Geloof en Samenleving, Remonstrantse instelling voor diakonaat, zending en ontwikkelingssamenwerking	500	500
Sint Paulus Missie en Diaconaat	500	500
Pinkster- en Evangeliegemeenten	500	500
Interserve Nederland		1.000
	<u>33.300</u>	<u>35.300</u>

Beleggingsrendement	2023	2022	2021	2020	2019
Balanswaarde 01-01	1.519.883	1.796.723	1.807.689	1.787.581	1.819.341
Aan- en verkopen	-256.317	-6.583	-206.824	-92.495	-315.076
Waardeverschil	167.854	-270.257	195.858	112.603	283.316
Balanswaarde 31-12	1.431.420	1.519.883	1.796.723	1.807.689	1.787.581
Opbrengst beleggingen	181.306	-261.123	195.898	117.610	291.170
Opbrengst overige geldmiddelen	924	14	-56	16	109
	182.230	-261.109	195.842	117.626	291.279
<i>rendement beleggingen</i>	13,0%	-14,6%	11,5%	6,8%	17,5%
<i>5 jaar voortschrijdend</i>	6,8%	3,3%	7,7%	6,5%	5,8%
<i>10 jaar voortschrijdend</i>	5,7%	5,1%	8,0%	6,9%	7,1%

Personeelskosten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Salarissen	136.977	144.000	177.837
Uitkering verzuimverzekering	-2.795	-3.000	-61.532
Sociale lasten	20.726	24.500	27.716
Pensioenpremies	15.776	17.500	20.040
Overige personeelskosten	25.141	18.000	28.208
	195.825	201.000	192.269

Wegens opzegging en pensionering bestonden er per 31 december 2023 vacatures ter grootte van 1,0 fte. Deze werden begin 2024 vervuld. De overige personeelskosten overstegen de begroting vanwege de verstrekking van een verhuiskostenvergoeding. De NZR volgt de arbeidsvoorwaardenregeling voor de kerkelijk medewerkers van de Protestantse Kerk in Nederland.

Huisvestingskosten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Huur en servicekosten	7.428	7.400	6.817
Klein onderhoud / huishouding		100	33
Herhuisvesting			
	7.428	7.500	6.850

Bureau- en algemene kosten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Onderhoud en afschrijving kantoorautomatisering	2.022	2.500	2.244
Kantoorbenodigdheden, porto	286	200	78
Telefoon, e-mail, internet	389	500	841
Reproductiekosten incl. afschrijving	549	500	413
Lectuur- en literatuurkosten	1.414	1.250	941
Archiefkosten	3.630		
Vrijwilligerskosten		2.000	
Vergader- en representatiekosten	10.678	7.500	8.158
Administratiekosten	5.713	5.800	6.498
Accountants- en advieskosten	3.542	3.300	3.047
Algemene en bankkosten	1.474	1.450	1.372
	<u>29.697</u>	<u>25.000</u>	<u>23.592</u>

De afschrijvingslasten van kantoorautomatisering bedragen € 1.514.

Publiciteits- en programmakosten	Realisatie 2023	Begroting 2023	Realisatie 2022
	€	€	€
Consultaties, congressen, seminars	4.787	8.500	7.850
Contributies	4.979	5.000	5.038
Publicaties	15	15.000	18.157
Website	5.141	5.000	14.643
Beeld en redactie	363	8.000	6.491
Overige publiciteits- en programmakosten		3.500	
	<u>15.285</u>	<u>45.000</u>	<u>52.179</u>

De kosten van consultaties hebben betrekking op reiskosten en deelnemersbijdragen verbonden aan (internationale) vergaderingen, congressen en studiebijeenkomsten. In 2023 zijn met name de internationale reizen minder geweest dan verwacht. De mogelijkheid van vergaderen via internet heeft dit deels vervangen.

De kosten voor publicaties zijn minder dan begroot omdat het bestuur, op grond van het lage aantal betalende abonnees en de hoge kosten van publicatie, heeft besloten het tijdschrift TussenRuimte niet meer als fysieke uitgave uit te brengen, maar digitaal. Daarnaast is vanwege ziekte bij het personeel juist deze digitale uitgave in het verslagjaar niet van de grond gekomen. In 2024 willen we een herstart maken. De verwachting is dan ook dat de kosten voor publicaties in 2024 meer conform begroting zullen zijn. We beschouwen de afwijking in 2023 dan ook als incidenteel.

Overige gegevens

Relevante gebeurtenissen na balansdatum

Per februari 2024 is het dienstverband van de directeur teruggebracht van 80 naar 60% van de gebruikelijke arbeidstijd. Vanaf deze datum is zij met een deeltijd dienstverband van 40% aangesteld als docent / onderzoeker aan de ThUU, De helft van de daaraan verbonden kosten worden aan de NZR doorberekend.

Begroting 2024

Baten	2024 begroting €	2023 werkelijk €	2022 werkelijk €
Bijdragen van aangesloten kerken en organisaties	34.000	33.300	35.300
	<u>34.000</u>	<u>33.300</u>	<u>35.300</u>
Overige baten			
Doorberekende kosten	500	65	303
Rente en resultaat beleggingen	35.000	182.230	-261.123
	<u>35.500</u>	<u>182.295</u>	<u>-260.820</u>
Overige incidentele baten		965	1.111
		<u>965</u>	<u>553</u>
Som der baten	69.500	216.560	-224.967
Lasten			
Personeelskosten	201.000	195.825	192.269
Huisvesting bureau incl. servicekosten	7.500	7.428	6.850
Kantoor- en algemene kosten	25.000	29.697	23.592
Reizen, publiciteits- en programmakosten	45.000	15.285	52.179
Beleggingskosten	6.500	6.241	6.467
Som der lasten	285.000	254.476	281.357
Saldo van baten en lasten	-215.500	-37.916	-506.324

Specificatie beleggingen Waardering en opbrengst	ISIN	Waarde 01-01-2023		Mutaties 2023		Waarde 31-12-2023			Rendement 2023		
		aantal/ nominaal	balans	aantal/ nominaal	aankoop- / verkoopprijs	aantal/ nominaal	koers	balans	gerealiseerd waardeverschil	rente/ dividend	totaal
		€		€			€	€	€		
Zakelijke waarden											
ING Select Fund	NL0014157752	14.727	1.517.652	-2.339,4586	-256.317	12.387,8745	€ 115,37	1.429.189	167.854	13.452	181.306
			<u>1.517.652</u>		<u>-256.317</u>			<u>1.429.189</u>	167.854	13.452	181.306
Niet ter beurse genoteerd											
Oikocredit			<u>2.231</u>		<u>-8</u>			<u>2.223</u>	0	11	11
			<u>2.231</u>		<u>-8</u>			<u>2.223</u>	0	11	11
Liquide middelen										913	913
			<u>1.519.883</u>		<u>-256.325</u>			<u>1.431.412</u>	167.854	14.376	182.230

Ondertekening bestuursleden

De jaarrekening 2023 is na advies CFA en consultatie van de Raad vastgesteld in de (digitale) bestuursvergadering van 18 april 2024

Naam	Handtekening
Dhr. Willem van 't Spijker (voorzitter)	
Dhr. Arne Mulder (vice-voorzitter)	
Mw. Praxedis Bouwman (secretaris)	
Dhr. Eduard Kas (penningmeester)	
Mw. Iris Bruijn	
Dhr. Raffic Osman	
Dhr. Marijn Vermet	

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad te Driebergen gecontroleerd.

Naar ons oordeel is de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van Stichting De Nederlandse Zendingsraad in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de gekozen en beschreven grondslagen zoals uiteengezet in de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' van de jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2023;
2. de staat van baten en lasten over 2023; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting De Nederlandse Zendingsraad zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Maarsbergseweg 20
3956 KW Leersum
Postbus 1
3956 ZR Leersum

T (0343) 41 59 40
leersum@vanreeacc.nl
www.vanreeacc.nl
KvK nr. 09068872

Benadrukking van de basis voor financiële verslaggeving en beperking in gebruik en verspreidingskring

Wij vestigen de aandacht op de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' in de toelichting van de jaarrekening waarin uiteen is gezet dat de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de door het bestuur gekozen en beschreven grondslagen. De beschreven grondslagen zijn op onderdelen niet geheel in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Hierdoor is de jaarrekening mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor het bestuur en de NZR-raad en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening in overeenstemming met de beschreven grondslagen, zoals uiteengezet in de 'Grondslagen van waardering en resultaatbepaling' van de jaarrekening. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden en ethische voorschriften, de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij

verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening de onderliggende transacties en gebeurtenissen zonder materiële afwijkingen weergeeft.

Wij communiceren met de het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Leersum, 27 juni 2024

Van Ree Accountants

J.K.J. (Carlo) van Egdom MSc

Registeraccountant